

Z A K O N

O IZMENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI PRAVA I SLOBODA NACIONALNIH MANJINA

Član 1.

U Zakonu o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina („Službeni list SRJ”, br. 11/02, „Službeni list SCG”, br. 1/03 – Ustavna povelja i „Službeni glasnik RS”, br. 72/09 – dr. zakon i 97/13 – US), u članu 1. stav 1. menja se i glasi:

„Ovim zakonom uređuje se način ostvarivanja individualnih i kolektivnih prava koja su Ustavom Republike Srbije i potvrđenim međunarodnim ugovorima zajemčena pripadnicima nacionalnih manjina.”.

Stav 2. menja se i glasi:

„Ovim zakonom se uređuje i zaštita nacionalnih manjina od svakog oblika diskriminacije u ostvarivanju individualnih prava i sloboda i obezbeđuje ostvarivanje kolektivnih prava nacionalnih manjina na samoupravu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma.”

Posle stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„Prava nacionalnih manjina ostvaruju se i u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj nacionalnih saveta nacionalnih manjina, kao i na osnovu drugih posebnih zakona kojima se uređuju pojedine oblasti društvenog života koje su od značaja za nacionalne manjine.”.

Dosadašnji stav 3. koji postaje stav 4. menja se i glasi:

„Pokrajinskim propisima mogu se ustanoviti dodatna prava pripadnika nacionalnih manjina, u skladu sa Ustavom, a na osnovu zakona.”.

Član 2.

U članu 2. stav 1. reči: „Savezne Republike Jugoslavije” zamenjuju se rečima: „Republike Srbije”.

Član 3.

U članu 3. stav 1. posle reči: „jezičkoj” dodaju se zapeta i reči: „verskoj i svakoj drugoj”, a posle reči: „prema” dodaju se reči: „nacionalnim manjinama i”.

U stavu 2. reč: „federacije,” briše se, a reči: „grada i opštine” zamenjuju se rečima: „jedinice lokalne samouprave”.

Član 4.

U članu 4. stav 1. menja se i glasi:

„Organi vlasti u Republici Srbiji mogu u skladu sa Ustavom i zakonom da donose propise, pojedinačne pravne akte i da preduzimaju mere u cilju obezbeđenja pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalnih manjina i građana koji pripadaju većini.”.

U stavu 2. reč: „doneti” zamenjuje se rečju: „donositi”.

Stav 3. menja se i glasi:

„Neće se smatrati diskriminacijom mere za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti u zapošljavanju, odnosno pogodnosti u slučaju prestanka radnog odnosa u javnom sektoru na svim nivoima teritorijalne organizacije, koje su propisane odredbama posebnih zakona kojima se uređuje radno-pravni status

zaposlenih u javnom sektoru, ako takve mere važe do postizanja odgovarajuće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina koja je utvrđena tim zakonima.”.

Posle stava 3. dodaju se novi st. 4. i 5. koji glase:

„Republika Srbija će obezbediti uslove za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u političkom životu, zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u Narodnoj skupštini i srazmernu zastupljenost nacionalnih manjina u skupštinama autonomnih pokrajina i jedinicama lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.

Republika Srbija će preduzeti odgovarajuće mere radi unapređenja ekonomskog položaja nerazvijenih područja na kojima tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina.”.

Član 5.

U članu 5. stav 1. menja se i glasi:

„U skladu sa Ustavom Republike Srbije zajemčenom slobodom izražavanja nacionalne pripadnosti, niko ne sme pretrpeti štetu zbog izražavanja svoje nacionalne pripadnosti ili zbog uzdržavanja od takvog činjenja.”.

Posle stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„Pripadnici nacionalnih manjina koji to žele imaju pravo da se podaci o njihovoj nacionalnoj pripadnosti upišu u službene evidencije i zbirke podataka o ličnosti, kada je to predviđeno posebnim zakonom.

Podatak o nacionalnoj pripadnosti može se koristiti samo u svrhu za koju je prikupljen i na način predviđen zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti.”.

Dosadašnji stav 3. postaje stav 5.

Član 6.

U članu 6. stav 1. reči: „Savezne Republike Jugoslavije” zamenjuju se rečima: „Republike Srbije”.

Stav 2. menja se i glasi:

„U cilju ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana mogu se propisati posebne olakšice.”.

Član 7.

U članu 7. stav 1. menja se i glasi:

„Zabranjena je zloupotreba prava koja su predviđena ovim zakonom koja je usmerena na nasilno rušenje ustavnog poretka, narušavanje teritorijalne celokupnosti Republike Srbije, kršenje Ustavom zajamčenih ljudskih i manjinskih prava i sloboda i izazivanje i podsticanje rasne, nacionalne i verske mržnje i netrpeljivosti.”

U stavu 2. reči: „se ne smeju” zamenjuju se rečima: „ne smeju se”.

U stavu 3. reč: „garantovana” zamenjuje se rečju: „uređena”.

Član 8.

Član 8. menja se i glasi:

„Ovim zakonom se ne smanjuje dostignuti nivo manjinskih prava zajemčenih Ustavom, opšteprihvaćenim pravilima međunarodnog prava i potvrđenim međunarodnim ugovorima.”

Član 9.

U članu 9. stav 1. reči: „ličnih podataka” zamenjuju se rečima: „podataka o ličnosti”.

Član 10.

U članu 11. stav 2. menja se i glasi:

„Jedinica lokalne samouprave će obavezno svojim statutom uvesti u ravnopravnu službenu upotrebu jezik i pismo nacionalne manjine ukoliko procenat pripadnika te nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na njenoj teritoriji dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva. Jedinica lokalne samouprave uvodi jezik i pismo nacionalne manjine u službenu upotrebu najkasnije 90 dana od utvrđivanja ispunjenosti zakonom propisanih uslova.”

U stavu 4. reč: „ličnih” zamenjuje se rečima: „podataka o ličnosti”.

Stav 6. menja se i glasi:

„U naseljenim mestima u jedinicama lokalne samouprave, čija je teritorija određena u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Republike Srbije, u kojima procenat pripadnika određene nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na teritoriji naseljenog mesta dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu, i u slučaju da jezik te nacionalne manjine nije u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave u skladu sa stavom 2. ovog člana.”.

Posle stava 6. dodaje se novi stav 7. koji glasi:

„Skupština jedinice lokalne samouprave utvrdiće statutom naseljena mesta iz stava 6. ovog člana imajući u vidu tradicionalnu naseljenost pripadnika nacionalne manjine i prethodno pribavljeno mišljenje nacionalnog saveta.”.

U dosadašnjem stavu 7. koji postaje stav 8. reči: „Savezne Republike Jugoslavije” zamenjuju se rečima: „Republike Srbije”, a reči: „saveznim organima” zamenjuju se rečima: „republičkim organima”.

Posle dosadašnjeg stava 7. koji postaje stav 8. dodaje se novi stav 9. koji glasi:

„Pripadnici nacionalnih manjina čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije ne dostiže 2% prema poslednjem popisu stanovništva mogu se obratiti republičkim organima na svom jeziku i imaju pravo da dobiju odgovor na tom jeziku preko jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik te nacionalne manjine u službenoj upotrebi, pri čemu jedinica lokalne samouprave obezbeđuje prevođenje i snosi troškove prevođenja dopisa upućenog republičkom organu i odgovora tog organa.”.

Dosadašnji stav 8. koji postaje stav 10. menja se i glasi:

„Narodni poslanik koji pripada nacionalnoj manjini čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva ima pravo da se obraća Narodnoj skupštini na svom jeziku.”.

Posle stava 10. dodaje se stav 11. koji glasi:

„Narodna skupština obezbediće uslove za ostvarivanje prava iz stava 10. ovog člana i svojim aktom bliže će urediti način ostvarivanja ovog prava.”.

Član 11.

Posle člana 11. dodaju se članovi 11a i 11b koji glase:

„Objavljivanje zakona na jezicima nacionalnih manjina

Član 11a

Ministarstvo nadležno za ostvarivanje prava nacionalnih manjina (u daljem tekstu: Ministarstvo), obezbeđuje prevođenje i objavljuje zbirke prečišćenih tekstova najznačajnijih zakona Republike Srbije čiji se predmet uređivanja u celini ili najvećim delom odnosi na ostvarivanje prava nacionalnih manjina.

Ministarstvo je u obavezi da zakone iz stava 1. ovog člana učini dostupnim i u elektronskom obliku, na svojoj internet stranici i na portalu e-Uprave, kao i da sporazumno određeni broj zbirki prečišćenih tekstova zakona iz stava 1. ovog člana dostavi nacionalnim savetima nacionalnih manjina.

O objavljivanju zakona iz stava 1. ovog člana Ministarstvo periodično i po potrebi izveštava Savet za nacionalne manjine.

Izuzetno od stava 1. ovog člana, nacionalni savet nacionalne manjine može resorno ministarstvu podneti predlog, uz obrazloženje da je to od posebnog značaja za ostvarivanje prava i sloboda nacionalne manjine, da resorno ministarstvo obezbedi prevođenje i objavljivanje zbirke prečišćenih tekstova određenih zakona iz svog zakonskog delokruga koji sadrže odredbe koje se odnose na ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina, odnosno uređuju društvene odnose koji su od posebnog značaja za nacionalne manjine.

U slučaju da resorno ministarstvo prihvati predlog nacionalnog saveta nacionalne manjine, ministarstvo je u tom slučaju u obavezi da zakone iz stava 4. ovog člana učini dostupnim i u elektronskom obliku, na svojoj internet stranici i na portalu e-Uprave, kao i da sporazumno određeni broj zbirki prečišćenih tekstova zakona iz stava 4. ovog člana dostavi nacionalnom savetu nacionalne manjine.

Prilikom odlučivanja o predlogu iz stava 4. ovog člana posebno se vodi računa o raspoloživosti planiranih budžetskih sredstava, kao i o tome da li se u periodu od narednih godinu dana nakon podnošenja predloga nacionalnog saveta nacionalne manjine planiraju izmene i dopune ili donošenje novog zakona umesto zakona čije se prevođenje odnosno objavljivanje predlaže.

Resorno ministarstvo o postupanju iz st. 4. do 6. ovog člana izveštava Savet za nacionalne manjine.

Član 11b

Propisi autonomne pokrajine objavljuju se na jezicima nacionalnih manjina u skladu sa statutom i opštim aktima autonomne pokrajine.

Propisi jedinica lokalne samouprave objavljuju se na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa statutom i opštim aktima jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom.”.

Član 12.

U članu 12. stav 3. menja se i glasi:

„Ustanove, društva i udruženja iz stava 2. ovog člana samostalni su u radu. Republika, autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave mogu učestvovati u finansiranju društava i udruženja nacionalnih manjina.”.

U stavu 4. reči: „stavom 5.” zamenjuju se rečima: „stavom 3.”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Muzeji, arhivi i zavodi za zaštitu spomenika kulture čiji je osnivač Republika, autonomne pokrajine ili jedinice lokalne samouprave obezbediće predstavljanje i zaštitu kulturnog i istorijskog nasleđa od posebnog značaja za nacionalne manjine na teritoriji za koju su nadležni. U odlučivanju o načinu predstavljanja kulturnog i istorijskog nasleđa za koje je u skladu sa odredbama posebnog zakona utvrđeno da je od posebnog značaja za nacionalne manjine učestvuju i predstavnici njihovih nacionalnih saveta.”

Posle stava 5. dodaje se novi stav 6. koji glasi:

„Ustanove kulture čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave koja se u smislu zakona kojim se uređuje lokalna samouprava smatra nacionalno mešovitom jedinicom lokalne samouprave, svojim programima rada obezbediće sadržaje, mere, aktivnosti ili manifestacije kojima se čuva i promoviše kulturni identitet i tradicija nacionalnih manjina tradicionalno nastanjenih na njenoj teritoriji.”

Član 13.

U članu 13. stav 1. posle reči: „jeziku” dodaju se zapeta i reči: „odnosno govoru”, a reč: „institucijama” zamenjuje se rečju: „ustanovama”.

Stav 2. briše se.

Dosadašnji st. 3-7. postaju st. 2-6.

U dosadašnjem stavu 3. koji postaje stav 2. reči: „st. 1. i 2.” zamenjuju se rečima: „stava 1.”

Dosadašnji stav 6. koji postaje stav 5. menja se i glasi:

„Nacionalni saveti nacionalnih manjina učestvuju u izradi nastavnih programa za predmete koji izražavaju posebnost nacionalnih manjina na jeziku, odnosno govoru nacionalnih manjina, dvojezične nastave i učenja jezika nacionalnih manjina sa elementima nacionalne kulture, u skladu sa propisima kojima je uređeno donošenje nastavnih programa za nacionalne manjine.”

Dosadašnji stav 7. koji postaje stav 6. menja se i glasi:

„U cilju međusobne tolerancije nacionalnih manjina i većinskog stanovništva i obezbeđivanja interkulturalnosti, realizuju se programi nastavnih i vannastavnih aktivnosti u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju o istoriji, kulturi i položaju nacionalnih manjina u Republici Srbiji.”

Član 14.

Član 14. menja se i glasi:

„Za potrebe obrazovanja na jeziku nacionalnih manjina iz člana 13. stav 1. u okviru visokog obrazovanja podržaće se razvijanje studijskih programa za vaspitače i nastavnike na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje.

Visokoškolska ustanova može organizovati lektorat na jezicima nacionalnih manjina gde studenti pripadnici nacionalnih manjina mogu da savladaju stručne termine i na jeziku nacionalne manjine.

Republika, pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu da pomažu stručno osposobljavanje nastavnika za potrebe obrazovanja iz stava 1. ovog člana.

Republika pospešuje međunarodnu saradnju sa ciljem da se pripadnicima nacionalnih manjina omogući da studiraju u inostranstvu na maternjem jeziku i da se tako stečene diplome priznaju u skladu sa zakonom.”

Član 15.

U članu 15. stav 2. menja se i glasi:

„U finansiranju ustanova iz stava 1. ovog člana, kao i u obezbeđivanju sredstava za viši kvalitet obrazovanja i vaspitanja na jezicima nacionalnih manjina u ustanovama čiji je osnivač Republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave mogu da učestvuju domaće i strane organizacije, fondacije i privatna lica, u skladu sa zakonom.”.

Član 16.

U članu 16. stav 3. reči: „Savezni savet” zamenjuju se rečju: „Savet”.

Stav 4. menja se i glasi:

„Simboli i znamenja nacionalnih manjina mogu se nakon objavljivanja odluke Saveta za nacionalne manjine o njihovom potvrđivanju službeno isticati tokom državnih praznika Republike Srbije i potvrđenih praznika nacionalne manjine na zgradama i u prostorijama lokalnih organa i organizacija sa javnim ovlašćenjima na područjima na kojima je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi odnosno na način utvrđen odlukom o potvrđivanju simbola.”.

Stav 5. menja se i glasi:

„Uz znamenja i simbole nacionalne manjine, prilikom obeležavanja državnog praznika Republike Srbije, obavezno se ističu Državna zastava Republike Srbije i Mali grb Republike Srbije, na način ustanovljen zakonom kojim se uređuje izgled i upotreba državnih simbola Republike Srbije.”.

Posle stava 5. dodaju se st. 6. i 7. koji glase:

„Uz znamenja i simbole nacionalne manjine, prilikom obeležavanja potvrđenog praznika nacionalne manjine, obavezno se ističu Narodna zastava Republike Srbije i Mali grb Republike Srbije, na način ustanovljen zakonom kojim se uređuje izgled i upotreba državnih simbola Republike Srbije.”.

Na ulazu u službene prostorije nacionalnog saveta mogu se, na prigodan način, tokom čitave godine, isticati simboli nacionalne manjine uz isticanje državnih simbola Republike Srbije.”.

Član 17.

U nazivu iznad člana 18. reči: „Savezni savet” zamenjuju se rečju: „Savet”.

Član 18. menja se i glasi:

„Član 18.

U cilju očuvanja, unapređenja i zaštite nacionalnih, etničkih, verskih, jezičkih i kulturnih posebnosti pripadnika nacionalnih manjina i u cilju ostvarivanja njihovih prava, Vlada obrazuje Savet za nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savet), kao stalno radno telo Vlade.

Zadaci Saveta su da: prati i razmatra stanje ostvarivanja prava nacionalnih manjina i stanje međunacionalnih odnosa u Republici Srbiji; predlaže mere za unapređenje pune i delotvorne ravnopravnosti pripadnika nacionalnih manjina; prati ostvarivanje saradnje nacionalnih manjina sa državnim organima, kao i sa organima autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave; razmatra uslove za rad nacionalnih saveta nacionalnih manjina i predlaže mere u toj oblasti; prati ostvarivanje međunarodnih obaveza Republike Srbije u oblasti ostvarivanja prava pripadnika nacionalnih manjina; razmatra međunarodne sporazume koji se odnose na položaj nacionalnih manjina i zaštitu njihovih prava u postupku njihovog zaključivanja; razmatra nacрте zakona i drugih propisa od značaja za ostvarivanje

prava nacionalnih manjina i o tome daje mišljenje Vladi i potvrđuje simbole, znamenja i praznike nacionalnih manjina, na predlog nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Članovi Saveta su rukovodioci organa državne uprave i službi Vlade u čiji delokrug spadaju pitanja od značaja za položaj nacionalnih manjina, kao i predsednici nacionalnih saveta nacionalnih manjina.

Vlada svojim rešenjem imenuje članove Saveta i određuje organ državne uprave, odnosno službu Vlade zaduženu da pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Saveta.”

Član 18.

Član 19. menja se i glasi:

„Radi ostvarivanja Ustavom zajamčenog prava na samoupravu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma, pripadnici nacionalnih manjina mogu izabrati nacionalne savete.

Nacionalni savet predstavlja nacionalnu manjinu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma, učestvuje u procesu odlučivanja ili odlučuje o pojedinim pitanjima iz ovih oblasti i osniva ustanove iz ovih oblasti.

Nacionalni savet je pravno lice.

Nacionalni saveti formira se na principima dobrovoljnosti, izbornosti, proporcionalnosti i demokratičnosti.

Ovlašćenja, postupak izbora, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad nacionalnih saveta uređuje se posebnim zakonom.”.

Član 19.

U nazivu iznad člana 20. reč: „Savezni” menja se rečju: „Budžetski”

Član 20. menja se i glasi:

„Član 20.

Finansiranje programa i projekata u oblasti kulture, obrazovanja, obaveštavanja i službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina sredstvima iz Budžetskog fonda za nacionalne manjine uređuje se posebnim zakonom.”.

Član 20.

Naziv iznad člana 21. i član 21. brišu se.

Član 21.

Naziv iznad člana 23. i član 23. brišu se.

Član 22.

Posle člana 22. dodaje se novi Deo šesti sa čl. 22a-22 v koji glase:

„Deo šesti

KAZNENE ODREDBE

Član 22a

Novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu, odnosno organizaciji koja vrši javna ovlašćenja ako naziv organa odnosno organizacije ispiše suprotno odredbama člana 11. st. 5. i 6. ovog zakona.

Novčanom kaznom od 200.000 do 1.500.000 dinara kazniće se za privredni prestup organizacija ovlašćena za postavljanje saobraćajnih znakova i naziva mesta koja postupi suprotno članu 11. st. 5. i 6. ovog zakona.

Za privredni prestup iz stava 2. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u organizaciji iz stava 2. ovog člana novčanom kaznom od 50.000 do 100.000 dinara.

Član 22b

Novčanom kaznom od 500.000 do 2.000.000 dinara kazniće se pravno lice koje:

1) kao simbol i znamenje nacionalne manjine, službeno, odnosno javno predstavlja, ističe ili koristi simbole i znamenja druge države;

2) za praznik nacionalne manjine službeno, odnosno javno koristi naziv praznika koji nije potvrđen od strane Saveta za nacionalne manjine i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

Za prekršaj iz stava 1. ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara.

Član 22v

Novčanom kaznom od 50.000 do 150.000 dinara kazniće se za prekršaj odgovorno lice u organu jedinice lokalne samouprave, organizaciji koja vrši javna ovlašćenja čiji je osnivač jedinica lokalne samouprave, odnosno pravnom licu ako:

1) su simboli i znamenja nacionalne manjine istaknuti protivno odredbama članu 16. stav 4. ovog zakona;

2) uz znamenja i simbole nacionalne manjine pri službenoj upotrebi iz člana 16. stav 4. ovog zakona nisu istaknuta i znamenja i simboli Republike Srbije, u skladu sa članom 16. st. 5. i 6. ovog zakona.”

Dosadašnji Deo šesti postaje Deo sedmi.

Član 23.

Imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisaće se u skladu sa članom 10. ovog zakona najkasnije do 1. januara 2019. godine.

Član 24.

Skupština jedinice lokalne samouprave utvrdiće naseljena mesta iz člana 10. ovog zakona u roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina sadržan je u članu 14, čl. 75–81. i članu 97. stav 2. Ustava Republike Srbije.

Članom 14. Ustava predviđeno je da Republika Srbija štiti prava nacionalnih manjina i da država jemči posebnu zaštitu nacionalnim manjinama radi ostvarivanja potpune ravnopravnosti i očuvanja njihovog identiteta.

Ustavno načelo iz člana 14. normativno je razrađeno u čl. 75–81. Ustava kojima su, između ostalog, pripadnicima nacionalnih manjina, pored prava koja su Ustavom zajemčena svim građanima, zajemčena i dodatna, individualna ili kolektivna prava (član 75. stav 1.), zajemčena ravnopravnost pred zakonom, predviđena zabrana diskriminacije i mogućnost uvođenja posebnih propisa i privremenih mera radi postizanja pune ravnopravnosti (član 76.), garantovano pravo da učestvuju u upravljanju javnim poslovima i da stupaju na javne funkcije pod istim uslovima kao ostali građani, uz propisanu obavezu da se pri zapošljavanju u državnim organima, javnim službama, organima autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva i odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina (član 77.), propisana zabrana nasilne asimilacije (član 78.), zajamčena prava na očuvanje posebnosti, u skladu sa zakonom (član 79.), predviđeno pravo na udruživanje i na saradnju sa sunarodnicima (član 80.) i propisana obaveza države da podstiče duh tolerancije i međukulturnog dijaloga i preduzima efikasne mere za unapređenje uzajamnog poštovanja, razumevanja i saradnje među svim ljudima koji žive na njenoj teritoriji, bez obzira na njihov etnički, kulturni, jezički ili verski identitet (član 81.).

Članom 97. stav 2. Ustava, između ostalog, propisano je da Republika Srbija uređuje i obezbeđuje ostvarivanje i zaštitu sloboda i prava građana.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Razlozi za donošenje izmena i dopuna Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, odnosno pravac izmena i dopuna ovog zakona utvrđeni su Akcionim planom za ostvarivanje prava nacionalnih manjina koji je Vlada Republike Srbije usvojila na osnovu Akcionog plana za pregovaračko poglavlje 23, a kojim se Republika Srbija opredelila za strateško unapređenje institucionalnog i zakonodavnog okvira u oblasti ljudskih i manjinskih prava.

Razlozi za donošenje ovog zakona oličeni su i u potrebi usklađivanja Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina sa izmenama koje su u pravnom sistemu naše zemlje usledile nakon njegovog usvajanja 2002. godine, kao i u prilagođavanju pojedinih rešenja stvarnim potrebama unapređenja položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji i daljem razvoju politike u oblasti njihove zaštite. Imajući u vidu istorijski značaj Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina koji po prvi put u pravnom sistemu naše zemlje predvideo niz progresivnih rešenja koja su u velikoj meri unapredila položaj nacionalnih manjina (određenje pojma nacionalne manjine, primena afirmativnih mera, pravo na samoupravu koju oličavaju nacionalni saveti nacionalnih manjina, itd.) i koja nisu izgubila na svojoj aktuelnosti, predlagač stoji na stanovištu da nije neophodno doneti novi zakon koji bi u celini regulisao predmetnu materiju.

Zakon o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina usvojen je u Saveznoj skupštini SR Jugoslavije 2002. godine. Od vremena donošenja zakona, usledile su dve značajne ustavne promene – 2003. godine stvorena je Državna zajednica Srbije

i Crne Gore, a 2006. godine usvojen je Ustav Republike Srbije, a donesen je i niz sistemskih zakona kojima se na celovit način uređuju društveni odnosi u oblastima društvenog života koje su od posebnog značaja za zaštitu nacionalnih manjina. U tom smislu, neophodno je, kako nomotehnički, tako i sadržinski, izmesti, odnosno uskladiti niz rešenja sadržanih u odredbama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina sa odredbama Ustava Republike Srbije, kao i sa odgovarajućim rešenjima sadržanim u sistemskim zakonima.

Stvarne potrebe unapređenja položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji i dalji razvoj politike u oblasti njihove zaštite iziskuju dopune Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina kojima bi se stvorio pravni osnov za dalje zakonsko uređivanje mera za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti u cilju postizanja odgovarajuće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u javnom sektoru, kao i za ostvarivanje prava na upis podataka o nacionalnoj pripadnosti u službene evidencije i zbirke podataka o ličnosti. Takođe, stvarne potrebe unapređenja položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji i dalji razvoj politike u oblasti njihove zaštite nameću potrebu dopuna Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina kojima bi se preciznije uredili pojedini aspekti službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina i prava na izbor i upotrebu nacionalnih simbola i znamenja. Posebni razlozi za dopune Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina sadržani su u potrebi da se kaznenim i odgovarajućim prelaznim odredbama obezbedi dosledno poštovanje i delotvorna primena zakonskih odredbi.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINAČNIH REŠENJA

Članom 1. Predloga zakona vrši se najpre izmena člana 1. stav 1. Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina koja je nužna da bi se odredba tog člana terminološki uskladila sa ustavnim rešenjima, jer Ustav manjinska prava i slobode ne „garantuje“, već jemči, a prava koja pripadnici manjina uživaju na osnovu međunarodnih ugovora mogu biti samo ona koja su predviđena potvrđenim međunarodnim ugovorima koji su, prema Ustavu, sastavni deo unutrašnjeg pravnog poretka. Predviđena je promena i stava 2. tog člana kojom se kao predmet Zakona određuje i obezbeđivanje ostvarivanja prava nacionalnih manjina na samoupravu u kulturi, obrazovanju, obaveštavanju i službenoj upotrebi jezika i pisma, što je rešenje koje je više u duhu ustavnih odredbi, budući da je deo dosadašnje odredbe kojim je predviđeno da se Zakonom uspostavlja instrumenti kojima se obezbeđuju i štite posebna prava nacionalnih manjina na samoupravu prevaziđen donošenjem Ustava koji je izričito predvideo ne samo pravo na manjinsku samoupravu u opredeljenim oblastima društvenog života, već i uspostavljanje nacionalnih saveta kao institucionalnog izraza prava na samoupravu. Članom 1. Predloga zakona vrši se i dopuna člana 1. Zakona tako što se dodaje novi stav 3. kojim se predviđa da se prava nacionalnih manjina ostvaruju ne samo na osnovu Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina, već i u skladu sa zakonom kojim se uređuje položaj nacionalnih saveta nacionalnih manjina, kao i na osnovu drugih posebnih zakona kojima se uređuju pojedine oblasti društvenog života koje su od značaja za nacionalne manjine, a što je posledica činjenice da je materija izbora i ovlašćenja nacionalnih saveta nacionalnih manjina regulisana posebnim zakonom, kao i činjenice da i posebni zakoni regulišu način ostvarivanja Ustavom zajamčenih prava u pojedinim oblastima društvenog života. Predlog zakona predviđa i izmene stava 3. Zakona, koji postaje stav 4. propisivanjem da se pokrajinskim propisima mogu ustanoviti dodatna prava pripadnika nacionalnih manjina, u skladu sa Ustavom, a na osnovu zakona, što je rešenje koje je usklađeno sa odgovarajućom odredbom člana 79. stav 2. Ustava.

Članom 2. Predloga zakona vrši se izmena, tako što se reči „Savezna Republika Jugoslavija“ zamenjuju rečima: „Republika Srbija“, bez promene suštine i smisla odredbe člana 2. stav 1. Zakona.

Članom 3. Predloga zakona vrši se dopuna člana 3. stav 1. Zakona, jer se diskriminacija ne zabranjuje samo prema pripadnicima nacionalnih manjina, već i prema manjinama kao kolektivitetima, a u zabranjene osnove diskriminacije uvrštava se i verska, kao i svaka druga osnova. Istim članom predviđena je i izmena stava 2. člana 3. Zakona, jer su u skladu sa ustavnim rešenjima propisani brisanje reči federacija i zamena reči „grad i opština“ ustavnim pojmom „jedinica lokalne samouprave“.

Članom 4. Predloga zakona predviđene su izmene i dopune člana 4. Zakona. Najpre je predviđena izmena stava 1. tog člana kojom se beneficijari mera za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti i uslovi za preduzimanje takvih mera određuju u skladu sa relevantnim ustavnim rešenjima. Istim članom propisane su i jezičke korekcije u stavu 2. dok je suštinskom izmenom stava 3. predviđeno da se neće smatrati diskriminacijom mere za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti u zapošljavanju, odnosno pogodnosti u slučaju prestanka radnog odnosa u javnom sektoru na svim nivoima teritorijalne organizacije, koje su propisane odredbama posebnih zakona kojima se uređuje radno-pravni status zaposlenih u javnom sektoru, ako takve mere važe do postizanja odgovarajuće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina koja je utvrđena tim zakonima. Izloženom odredbom stvara se pravni osnov za dalje zakonsko uređivanje mera za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti u cilju postizanja odgovarajuće zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina u javnom sektoru, pri čemu se jasno normira da će takve mere imati temporalni karakter, odnosno da će važiti do postizanja odgovarajuće zastupljenosti koja mora biti opredeljena odredbama tih zakona. Ovim članom vrši se i dopuna člana 4. Zakona, tako što se dodaju novi st. 4. i 5. kojima se, u skladu sa Ustavom, Okvirnom konvencijom za zaštitu nacionalnih manjina i Akcionim planom za ostvarivanje prava nacionalnih manjina, načelno propisuje da će Republika Srbija, u skladu sa zakonom, obezbediti uslove za efikasno učešće pripadnika nacionalnih manjina u političkom životu, zastupljenost predstavnika nacionalnih manjina u Narodnoj Skupštini Republike Srbije i srazmernu zastupljenost nacionalnih manjina u skupštinama autonomnih pokrajina i jedinicama lokalne samouprave, kao i da će preduzeti odgovarajuće mere radi unapređenja ekonomskog položaja nerazvijenih područja na kojima tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina.

Članom 5. Predloga zakona vrše se izmene i dopune člana 5. Zakona, tako što se najpre stav 1. terminološki usklađuje sa članom 47. Ustava kojim se jemči sloboda izražavanja nacionalne pripadnosti, a zatim se dodaju novi stavovi 3. i 4. kojima se uređuje pravo pripadnika nacionalnih manjina koji to žele da se podaci o njihovoj nacionalnoj pripadnosti upišu u službene evidencije i zbirke podataka o ličnosti, ali kada je to predviđeno posebnim zakonom, pri čemu se podatak o nacionalnoj pripadnosti može se koristiti samo u svrhu za koju je prikupljen i na način predviđen zakonom koji uređuje zaštitu podataka o ličnosti. Izloženim odredbama stvara se pravni osnov da se posebnim zakonima predvidi mogućnost upisa podatka o nacionalnoj pripadnosti u odgovarajuće službene evidencije i zbirke podataka o ličnosti koji bi bili od značaja prilikom kreiranja politika i mera za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti pripadnika nacionalnih manjina.

Članom 6. Predloga zakona vrše se izmena člana 6. stav 1. tako što se reči: „Savezne Republike Jugoslavije“ zamenjuju rečima: „Republike Srbije“, dok se u stavu 2. vrši nomotehnička redakcija, bez promene suštine i smisla odredbe.

Nomotehničko unapređenje bez promene suštine i smisla odredbi izvršeno je i članom 7. Predloga zakona kojim se menjaju st. 1-3. člana 7. Zakona.

Članom 8. Predloga zakona menja se član 8. Zakona i vrši se njegovo usklađivanje sa odredbom člana 20. stav 2. Ustava.

Članom 9. Predloga zakona vrši se izmena člana 9. stav 1. tako što se reči „ličnih podataka“ zamenjuju rečima: „podataka o ličnosti“.

Članom 10. Predloga zakona vrše se izmene određenih stavova, kao i dopuna člana 11. Zakona. Stav 2. tog člana Zakona usklađen je sa odgovarajućim

rešenjima sadržanim u Zakonu o službenoj upotrebi jezika i pisma („Službeni glasnik RS“, broj 45/ 91, 53/93, 67/ 93 i 48/ 94), jer je predviđeno da će jedinica lokalne samouprave, kada su ispunjeni zakonski uslovi, obavezno uvesti u ravnopravnu službenu upotrebu jezik i pismo nacionalne manjine svojim statutom. Takođe, uvedeno je i novo rešenje prema kome se obaveza jedinice lokalne samouprave precizira predviđanjem da se jezik i pismo nacionalne manjine u službenu upotrebu uvode najkasnije 90 dana od utvrđivanja ispunjenosti zakonom propisanih uslova. Stavom 4. predviđeno je da se izvrši izmena tako što se reč: „ličnih“ zamenjuje rečima: „podataka o ličnosti“. Istim članom Predloga zakona predviđena je i izmena stava 6. tog člana. Propisanom izmenom stvara se osnov za dalje unapređenja položaja nacionalnih manjina u Republici Srbiji i razvoj politike u oblasti njihove zaštite posredstvom uređivanja pojedinih aspekata upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina. Tom odredbom predviđeno je da se u naseljenim mestima u jedinicama lokalne samouprave, čija je teritorija određena u skladu sa zakonom kojim se uređuje teritorijalna organizacija Republike Srbije, u kojima procenat pripadnika određene nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na teritoriji naseljenog mesta dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu, i u slučaju da jezik te nacionalne manjine nije u službenoj upotrebi na teritoriji jedinice lokalne samouprave. Takvo rešenje dosledno omogućava upotrebu jezika nacionalnih manjina u sredinama u kojima je značajnije njihovo učešće u ukupnom stanovništvu. Istim članom Predloga zakona predviđeno je i uvođenje novog stava 7. prema kome će skupština jedinice lokalne samouprave statutom utvrditi takva naseljena mesta imajući u vidu tradicionalnu naseljenost pripadnika nacionalne manjine i prethodno pribavljeno mišljenje nacionalnog saveta. Takođe, istim članom Predloga zakona predviđeno je da se u dosadašnjem stavu 7. koji postaje stav 8. izvrši neophodna zamena reči: „Savezne Republike Jugoslavije“ rečima „Republike Srbije“, a reči „saveznim organima“ rečima: „republičkim organima“. Takođe, ovim članom Predloga zakona predviđeno je da se izvrši dopuna dodavanjem novog stava 9. kojim je, u skladu sa Zakonom o službenoj upotrebi jezika i pisma, propisano da se pripadnici nacionalnih manjina čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije ne dostiže 2% prema poslednjem popisu stanovništva mogu obratiti republičkim organima na svom jeziku i da imaju pravo da dobiju odgovor na tom jeziku preko jedinice lokalne samouprave u kojoj je jezik te nacionalne manjine u službenoj upotrebi. Ovim članom Predloga zakona predviđeno je i da se dosadašnji stav 8. koji postaje stav 10. menja tako da propisuje da narodni poslanik koji pripada nacionalnoj manjini čiji broj u ukupnom stanovništvu Republike Srbije dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva ima pravo da se obraća Narodnoj skupštini na svom jeziku. Istim članom Predloga zakona izvršena je i dopuna dodavanjem novog stava 11. koji sadrži upućujuću normu prema kojoj će Narodna skupština obezbediti uslove za ostvarivanje prava narodnog poslanika da joj se obraća na svom jeziku.

Članom 11. Predloga zakona predviđena je dopuna Zakona dodavanjem novih članova 11a i 11b kojima se uređuje materija prevođenja i objavljivanja zbirke prečišćenih tekstova najznačajnijih zakona Republike Srbije (član 11a), kao i objavljivanja propisa autonomne pokrajine i jedinice lokalne samouprave na jezicima nacionalnih manjina (član 11b). Novim članom 11a predviđeno je da ministarstvo nadležno za ostvarivanje prava nacionalnih manjina obezbeđuje prevođenje i objavljuje zbirke prečišćenih tekstova najznačajnijih zakona Republike Srbije čiji se predmet uređivanja u celini ili najvećim delom odnosi na ostvarivanje prava nacionalnih manjina, ali je takođe propisana i mogućnost da nacionalni savet nacionalne manjine resornom ministarstvu podnese predlog, uz obrazloženje da je to od posebnog značaja za ostvarivanje prava i sloboda nacionalne manjine, da resorno ministarstvo obezbedi prevođenje i objavljivanje zbirke prečišćenih tekstova

određenih zakona iz svog zakonskog delokruga koji sadrže odredbe koje se odnose na ostvarivanje prava i sloboda nacionalnih manjina, odnosno uređuju društvene odnose koji su od posebnog značaja za nacionalne manjine. Izloženim odredbama u unutrašnjem zakonodavstvu stvara se pravna osnova za ispunjavanje obaveze iz člana 9. stav 3. Evropske povelje o regionalnim ili manjinskim jezicima („Službeni list SCG – Međunarodni ugovori”, broj 18/2005) koja je preuzeta njenim potvrđivanjem da se na manjinskim jezicima nađu najznačajniji nacionalni zakonodavni tekstovi, a posebno oni koji se tiču lica koja koriste ove jezike. Novi član 11b sadrži odredbe prema kojima se propisi autonomne pokrajine objavljuju na jezicima nacionalnih manjina u skladu sa statutom i opštim aktima autonomne pokrajine, dok se propisi jedinica lokalne samouprave objavljuju na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa statutom i opštim aktima jedinica lokalne samouprave, u skladu sa zakonom. Izloženim odredbama obezbeđuje se sistemski kvalitet rešenja o objavljivanju propisa pokrajine i jedinice lokalne samouprave na jezicima nacionalnih manjina.

Članom 12. Predloga zakona vrše se izmene i dopune u članu 12. Zakona. Predviđena je izmena stava 3. tog člana Zakona, kojom se, umesto postojećeg rešenja prema kojem je u finansiranju ustanova, društava i udruženja pripadnika nacionalnih manjina, u skladu sa svojim mogućnostima, učestvovala isključivo država, propisuje da, osim Republike, i pokrajina i jedinice lokalne samouprave mogu učestvovati u finansiranju, ali isključivo društava i udruženja nacionalnih manjina. Izloženo rešenje je u skladu i sa odredbama sistemskih zakona. Izmenama stava 5. koje su takođe predviđene ovim članom Predloga zakona, uređuje se materija predstavljanja i zaštite kulturnog i istorijskog nasleđa nacionalnih manjina. Umesto dosadašnjeg rešenja prema kome je obezbeđivanje predstavljanja takvog nasleđa bilo obaveza isključivo muzeja, arhiva i institucija za zaštitu spomenika kulture čiji je osnivač država, predloženim izmenama ta se obaveza proširuje i na ustanove čiji je osnivač pokrajina i jedinica lokalne samouprave, ali se istovremeno precizira da je reč o kulturnom i istorijskom nasleđu od posebnog značaja za nacionalne manjine na teritoriji za koju su te ustanove nadležne, uz zadržavanje prava da predstavnici nacionalnih saveta učestvuju u odlučivanju o načinu predstavljanja takvog kulturnog i istorijskog nasleđa. Predloženo je i dodavanje novog stava 6. kojim bi se predupredilo da ustanove kulture čiji je osnivač lokalna samouprava u nacionalno mešovitim sredinama u svojoj delatnosti zanemare kulturne potrebe, odnosno identitet i tradiciju nacionalnih manjina koje su tradicionalno nastanjene na toj teritoriji. U tom smislu, novim stavom se izričito predviđa da će takve ustanove u jedinici lokalne samouprave koja se smatra nacionalno mešovitom, svojim programima rada obezbediti sadržaje, mere, aktivnosti ili manifestacije kojima se čuva i promoviše kulturni identitet i tradicija nacionalnih manjina tradicionalno nastanjenih na njenoj teritoriji.

Članom 13. Predloga zakona predviđene su izmene i dopune člana 13. Zakona koji uređuje materiju obrazovanja. Najpre je propisana dopuna postojećeg stava 1. prema kojoj bi, polazeći od rešenja koja postoje u praksi, pripadnici nacionalnih manjina imali pravo na vaspitanje i obrazovanje u ustanovama predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja na svom jeziku, odnosno govoru čime se zapravo omogućava da pripadnici nacionalnih manjina koje nemaju standardizovani jezik izučavaju nastavne predmete od posebnog značaja za očuvanje njihovog identiteta, kao što je to slučaj sa predmetom maternji govor sa elementima nacionalne kulture. Istim članom Predloga zakona predviđeno je i brisanje postojećeg stava 2. člana 13. Zakona, budući da je tom odredbom propisana obaveza države da stvori uslove za organizovanje obrazovanja na jeziku nacionalne manjine, ukoliko u trenutku donošenja zakona ne postoji obrazovanje na jeziku nacionalne manjine u okviru sistema javnog obrazovanja, a što je uveliko ispunjeno. U cilju usaglašavanja sa rešenjima sadržanim u sistemskim zakonima koji regulišu oblast obrazovanja i vaspitanja, predložene su izmene dosadašnjih stavova 6. i 7. koji postaju stavovi 5. i 6. U tom smislu, predviđeno je da nacionalni saveti

nacionalnih manjina učestvuju u izradi nastavnih programa za predmete koji izražavaju posebnost nacionalnih manjina na jeziku, odnosno govoru nacionalnih manjina, dvojezične nastave i učenja jezika nacionalnih manjina sa elementima nacionalne kulture, kao i da se u cilju međusobne tolerancije nacionalnih manjina i većinskog stanovništva i obezbeđivanja interkulturnosti, realizuju programi nastavnih i vannastavnih aktivnosti u osnovnom i srednjem obrazovanju i vaspitanju o istoriji, kulturi i položaju nacionalnih manjina u Republici Srbiji.

Članom 14. Predloga zakona vrši se izmena člana 14. Zakona i njegovo usaglašavanje sa sistemskim rešenjima kojima se uređuje oblast visokog obrazovanja, naročito onima kojima se garantuje autonomija visokoškolskih ustanova. U tom smislu, predviđa se da će se za potrebe obrazovanja na jeziku nacionalnih manjina u okviru visokog obrazovanja podržati razvijanje studijskih programa za vaspitače i nastavnike na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa zakonom koji uređuje visoko obrazovanje, kao i da visokoškolska ustanova može organizovati lektorat na jezicima nacionalnih manjina gde studenti pripadnici nacionalnih manjina mogu da savladaju stručne termine i na jeziku nacionalne manjine. Istim članom Predloga zakona precizira se i uloga države, odnosno pokrajine i jedinice lokalne samouprave u kreiranju kadrovskih kapaciteta za potrebe osnovnog i srednjeg obrazovanja na jezicima nacionalnih manjina posredstvom odredbi prema kojima republika, pokrajina i jedinica lokalne samouprave mogu da pomažu stručno osposobljavanje nastavnika za potrebe takvog obrazovanja, a republika još i pospešuje međunarodnu saradnju sa ciljem da se pripadnicima nacionalnih manjina omogući da studiraju u inostranstvu na maternjem jeziku i da se tako stečene diplome priznaju u skladu sa zakonom.

Članom 15. Predloga zakona vrši se izmena člana 15. stav 2. Umesto dosadašnjeg rešenja prema kome su domaće i strane organizacije, fondacije i privatna lica mogla, u skladu sa zakonom, da učestvuju u finansiranju obrazovanja na jezicima nacionalnih manjina, a što je izazivalo izvesne nedoumice u pogledu mogućnosti da ti subjekti učestvuju i u finansiranju obrazovanja koje se sprovodi u javnim obrazovnim ustanovama, predloženim rešenjem se predviđa da ti subjekti mogu učestvovati u finansiranju privatnih obrazovnih ustanova, dok u ustanovama čiji je osnivač republika, autonomna pokrajina ili jedinica lokalne samouprave mogu da učestvuju u obezbeđivanju sredstava za viši kvalitet obrazovanja i vaspitanja na jezicima nacionalnih manjina.

Članom 16. Predloga zakona vrše se izmene i dopune člana 16. kojim je uređeno pravo izbora i upotrebe nacionalnih simbola i znamenja. Tim članom Predloga zakona najpre je predviđeno da se u stavu 3. reč: „Savezni savet“ zameni rečju: „Savet“. Predviđena je i izmena stava 4. kojom bi se preciziralo da se simboli i znamenja nacionalnih manjina mogu službeno isticati tek nakon objavljivanja odluke Saveta za nacionalne manjine o njihovom potvrđivanju, tokom državnih praznika Republike Srbije i, isključivo, potvrđenih praznika nacionalne manjine, na zgradama i u prostorijama lokalnih organa i organizacija sa javnim ovlašćenjima, i to ne samo na područjima na kojima je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, već i na onima koja su eventualno utvrđena odlukom o potvrđivanju simbola. Na taj način izbegavaju se eventualne nejasnoće u vezi sa mogućnošću službenog isticanja simbola nacionalne manjine pre objavljivanja odluke o njihovom potvrđivanju, kao i tokom praznika manjine koji nisu potvrđeni u skladu sa odredbama Zakona, ali se i dopušta mogućnost da se službeno ističu i simboli nacionalnih manjina čiji jezici nisu u službenoj upotrebi ni u jednoj jedinici lokalne samouprave. Predloženim izmenama stava 5, u skladu sa zakonom kojim se uređuje izgled i upotreba državnih simbola Republike Srbije, uređuje se pitanje državnog simbola koji se uz znamenja i simbole nacionalne manjine, ističe prilikom obeležavanja državnog praznika Republike Srbije, uz preciziranje da je reč o Državnoj zastavi Republike Srbije i Malom grbu Republike Srbije. Istim članom vrši se i dopuna člana 16. Zakona tako što se novim stavom 6. propisuje da se uz znamenja i simbole nacionalne manjine, prilikom obeležavanja

potvrđenog praznika nacionalne manjine, obavezno ističu Narodna zastava Republike Srbije i Mali grb Republike Srbije, na način ustanovljen zakonom kojim se uređuje izgled i upotreba državnih simbola Republike Srbije, dok se novim stavom 7. uređuje do sada neregulisano pitanje upotrebe simbola nacionalne manjine na ulazu u službene prostorije nacionalnog saveta tako što se predviđa da se simboli nacionalne manjine, na tom mestu, mogu, na prigodan način, uz državne simbole Republike Srbije, isticati tokom čitave godine.

Članom 17. Predloga zakona vrše se izmene člana 18. stav 1. Predviđa se da, u cilju očuvanja, unapređenja i zaštite nacionalnih, etničkih, verskih, jezičkih i kulturnih posebnosti pripadnika nacionalnih manjina i u cilju ostvarivanja njihovih prava, Vlada Republike Srbije obrazuje Savet za nacionalne manjine, pri čemu se određuje da je to telo, po svojoj prirodi, stalno radno telo Vlade. Stavom 2. Opređeljeni su zadaci Saveta, dok se stavom 3. predviđa da su članovi Saveta rukovodioci organa državne uprave i službi Vlade u čiji delokrug spadaju pitanja od značaja za položaj nacionalnih manjina, kao i predsednici nacionalnih saveta nacionalnih manjina. Novim stavom 4. propisuje se da će Vlada svojim rešenjem imenovati članove Saveta i odrediti organ državne uprave, odnosno službu Vlade zaduženu da pruža stručnu i administrativno-tehničku podršku radu Saveta.

Članom 18. Predloga zakona menja se član 19. koji uređuje materiju nacionalnih saveta nacionalnih manjina. Budući da je postojanje nacionalnih saveta prvi put predviđeno upravo ovim Zakonom, ali da su pojedina rešenja uvrštena u kasnije usvojeni Ustav, kao i da je materija izbora i ovlašćenja nacionalnih saveta detaljnije regulisana Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, br.72/09, 20/14- US i 55/14), predlagač se opredelio da ovim Zakonom načelno reguliše pitanja smisla izbora nacionalnih saveta (stav 1.), njihovu ulogu i karakter (st. 2. i 3.), principe na kojima se formiraju (stav 4.), uz upućujuću odredbu prema kojoj će se ovlašćenja, postupak izbora, finansiranje i druga pitanja od značaja za rad nacionalnih saveta urediti posebnim zakonom (stav 5.).

Članom 19. Predloga zakona vrši se izmena člana 20. Budući da je postojanje Budžetskog fonda za nacionalne manjine predviđeno i Zakonom o nacionalnim savetima nacionalnih manjina čijim članom 119. je izričito predviđeno da nacionalni saveti učestvuju u postupku raspodele sredstava tog fonda koja se dodeljuju javnim konkursom, predloženim izmenama propisano je da će se finansiranje programa i projekata u oblasti kulture, obrazovanja, obaveštavanja i službene upotrebe jezika i pisma nacionalnih manjina sredstvima iz tog fonda uređuje posebnim zakonom.

Članom 20. Predloga zakona predviđeno je brisanje postojećeg člana 21. Zakona kojim je predviđeno da se prilikom zapošljavanja u javnim službama, uključujući policiju, vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti i o poznavanju jezika koji se govori na područja organa ili službe. Imajući u vidu da je Predlogom zakona izričito predviđeno preduzimanje mera za unapređenje pune i efektivne ravnopravnosti u zapošljavanju u javnom sektoru, kao i činjenicu da je članu 77. stav 2. Ustava propisano da se pri zapošljavanju u državnim organima, javnim službama, organima autonomne pokrajine i jedinica lokalne samouprave vodi računa o nacionalnom sastavu stanovništva i odgovarajućoj zastupljenosti pripadnika nacionalnih manjina, predlagač stoji na stanovištu da član 21. Zakona treba brisati.

Članom 21. Predloga zakona predviđeno je brisanje člana 23. Prema tom članu, pripadnici nacionalnih manjina i nacionalni saveti nacionalnih manjina mogu, u cilju zaštite svojih prava, podneti tužbu za naknadu štete nadležnom sudu (stav 1.), dok su, prema stavu 2. nacionalni saveti nacionalnih manjina ovlašćeni da ulože ustavnu žalbu Ustavnom sudu u slučaju da procene da je došlo do povrede ustavnih prava i sloboda pripadnika nacionalne manjine, ili u slučaju da im se obrati pripadnik nacionalne manjine koji smatra da je povređen u svojim ustavnim pravima i slobodama. Imajući u vidu da je članom 22. stav 1. Ustava propisano da svako ima

pravo na sudsku zaštitu ako mu je povređeno ili uskraćeno neko ljudsko ili manjinsko pravo zajemčeno Ustavom, kao i pravo na uklanjanje posledica koje su povredom nastale, kao i da je odgovarajućim odredbama Ustava i Zakona o Ustavnom sudu regulisano pitanje ko može podneti ustavnu žalbu, predlagač stoji na stanovištu da izložene odredbe člana 23. treba brisati.

Članom 22. Predloga zakona vrši se dopuna Zakona uvođenjem posebnog dela koji sadrži kaznene odredbe. Na taj način će se obezbediti dosledno poštovanje i delotvorna primena zakonskih odredbi. Novim čl. 22a-22v propisuju se prekršaji, odnosno privredni prestupi i utvrđuju novčani iznosi kazni za organizacije koje vrše javna ovlašćenja, pravna lica i odgovorna lica u njima koja ih skrivaju. Predviđeni su privredni prestupi, odnosno prekršaji za slučaj da su naziv organa odnosno organizacije ispisani suprotno zakonskim odredbama (član 22a), za slučaj da se kao simbol i znamenje nacionalne manjine, službeno, odnosno javno predstavlja, ističe ili koristi simbol i znamenje druge države, ili da se za praznik nacionalne manjine službeno, odnosno javno koristi naziv praznika koji nije potvrđen od strane Saveta za nacionalne manjine i objavljen u „Službenom glasniku Republike Srbije” (član 22b), kao i za slučaj da su simboli i znamenja nacionalne manjine istaknuti protivno odredbama zakona, odnosno da uz znamenja i simbole nacionalne manjine pri službenoj upotrebi nisu istaknuta i znamenja i simboli Republike Srbije (član 22v).

Članom 23. Predloga zakona propisano je da će se imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisati u skladu sa članom 10. ovog zakona najkasnije do 1. januara 2019. godine, dok je članom 24. Predloga zakona normirano da će skupština jedinice lokalne samouprave utvrditi naseljena mesta iz člana 10. ovog zakona u roku od 6 meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 25. Predloga zakona uređuje stupanje na snagu ovog zakona.

IV. FINANSIJSKA SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona finansijska sredstva obezbeđena su u 2018. godini na sledećoj poziciji: funkcija 111 – Izvršni i zakonodavni organi, program 1001 – unapređenje i zaštita ljudskih i manjinskih prava i sloboda, programska aktivnost 0001 – unapređenje prava pripadnika nacionalnih manjina u iznosu od 1.000.000 dinara na ekonomskoj klasifikaciji 423 – usluge po ugovoru za aktivnosti predviđene za prevođenje prečišćenih tekstova zakona Republike Srbije na jezike nacionalnih manjina.

Sredstva za 2019. i 2020. godinu biće opredeljena na razdelu Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave, u okviru limita određenog od strane Ministarstva finansija, u skladu sa bilansnim mogućnostima budžeta Republike Srbije.

PREGLED ODREDBA KOJE SE MENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Predmet zakona

Član 1.

~~Ovim zakonom se reguliše način ostvarivanja individualnih i kolektivnih prava koja su Ustavom Savezne Republike Jugoslavije republike Srbije ili i potvrđenim međunarodnim ugovorima garantovana zajemčena pripadnicima nacionalnih manjina.~~

OVIM ZAKONOM UREĐUJE SE NAČIN OSTVARIVANJA INDIVIDUALNIH I KOLEKTIVNIH PRAVA KOJA SU USTAVOM REPUBLIKE SRBIJE I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA ZAJEMČENA PRIPADNICIMA NACIONALNIH MANJINA

~~Ovim zakonom se uređuje i zaštita nacionalnih manjina od svakog oblika diskriminacije u ostvarivanju prava i sloboda i uspostavljaju se instrumenti kojima se obezbeđuju i štite posebna prava nacionalnih manjina na samoupravu i oblasti obrazovanja, upotrebe jezika, informisanja i kulture i obrazuju se ustanove radi olakšavanja učešća manjina u vlasti i u upravljanju javnim poslovima.~~

OVIM ZAKONOM SE UREĐUJE I ZAŠTITA NACIONALNIH MANJINA OD SVAKOG OBLIKA DISKRIMINACIJE U OSTVARIVANJU INDIVIDUALNIH PRAVA I SLOBODA I OBEZBEĐUJE OSTVARIVANJE KOLEKTIVNIH PRAVA NACIONALNIH MANJINA NA SAMOUPRAVU U KULTURI, OBRAZOVANJU, OBAVEŠTAVANJU I SLUŽBENOJ UPOTREBI JEZIKA I PISMA.

PRAVA NACIONALNIH MANJINA OSTVARUJU SE I U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE POLOŽAJ NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA, KAO I NA OSNOVU DRUGIH POSEBNIH ZAKONA KOJIMA SE UREĐUJU POJEDINE OBLASTI DRUŠTVENOG ŽIVOTA KOJE SU OD ZNAČAJA ZA NACIONALNE MANJINE.

~~Republičkim i pokrajinskim propisima, u skladu sa Ustavom i zakonom, mogu se bliže urediti pitanja regulisana ovim zakonom.~~

POKRAJINSKIM PROPISIMA MOGU SE USTANOVITI DODATNA PRAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA, U SKLADU SA USTAVOM, A NA OSNOVU ZAKONA.

Određenje nacionalne manjine

Član 2.

~~Nacionalna manjina u smislu ovog zakona je svaka grupa državljana Savezne Republike Jugoslavije REPUBLIKE SRBIJE koja je po brojnosti dovoljno reprezentativna, iako predstavlja manjinu na teritoriji Savezne Republike Jugoslavije REPUBLIKE SRBIJE, pripada nekoj od grupa stanovništva koje su u dugotrajnoj i čvrstoj vezi sa teritorijom Savezne Republike Jugoslavije REPUBLIKE SRBIJE i poseduje obeležja kao što su jezik, kultura, nacionalna ili etnička pripadnost, poreklo ili veroispovest, po kojima se razlikuje od većine stanovništva, i čiji se pripadnici odlikuju brigom da zajedno održavaju svoj zajednički identitet, uključujući kulturu, tradiciju, jezik ili religiju.~~

Nacionalnim manjinama u smislu ovog zakona smatraće se sve grupe državljana koje se nazivaju ili određuju kao narodi, nacionalne i etničke zajednice, nacionalne i etničke grupe, nacionalnosti i narodnosti, a ispunjavaju uslove iz stava 1. ovog člana.

Zabrana diskriminacije

Član 3.

Zabranjuje se svaki oblik diskriminacije, na nacionalnoj, etničkoj, rasnoj, jezičkoj, VERSKOJ I SVAKOJ DRUGOJ osnovi, prema NACIONALNIM MANJINAMA I licima koja pripadaju nacionalnim manjinama.

Organi ~~federacije~~, republike, autonomne pokrajine, ~~grada i opštine~~ JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE ne mogu da donose pravne akte, niti da preduzimaju mere koje su suprotne stavu 1. ovog člana.

Mere za obezbeđenje ravnopravnosti

Član 4.

~~Organi vlasti u Saveznoj Republici Jugoslaviji mogu u skladu sa Ustavom i zakonom da donose propise, pojedinačne pravne akte i da preduzimaju mere u cilju obezbeđenja pune i efektivne ravnopravnosti između pripadnika nacionalnih manjina i pripadnika većinske nacije.~~

ORGANI VLASTI U REPUBLICI SRBIJI MOGU U SKLADU SA USTAVOM I ZAKONOM DA DONOSE PROPISE, POJEDINAČNE PRAVNE AKTE I DA PREDUZIMAJU MERE U CILJU OBEZBEDENJA PUNE I EFEKTIVNE RAVNOPRAVNOSTI IZMEĐU PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA I GRAĐANA KOJI PRIPADAJU VEĆINI.

Organi vlasti će ~~doneti~~ DONOSITI pravne akte i preduzeti mere iz stava 1. ovog člana u cilju popravljavanja položaja lica koja pripadaju romskoj nacionalnoj manjini.

~~Propisi, pojedinačni pravni akti i mere iz stava 1. ovog člana se ne mogu smatrati aktom diskriminacije.~~

NEĆE SE SMATRATI DISKRIMINACIJOM MERE ZA UNAPREĐENJE PUNE I EFEKTIVNE RAVNOPRAVNOSTI U ZAPOSŁJAVANJU, ODNOSNO POGODNOSTI U SLUČAJU PRESTANKA RADNOG ODNOSA U JAVNOM SEKTORU NA SVIM NIVOIMA TERITORIJALNE ORGANIZACIJE, KOJE SU PROPISANE ODREDBAMA POSEBNIH ZAKONA KOJIMA SE UREĐUJE RADNO-PRAVNI STATUS ZAPOSLENIH U JAVNOM SEKTORU, AKO TAKVE MERE VAŽE DO POSTIZANJA ODGOVARAJUĆE ZASTUPLJENOSTI PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA KOJA JE UTVRĐENA TIM ZAKONIMA.

REPUBLIKA SRBIJA ĆE OBEZBEDITI USLOVE ZA EFIKASNO UČEŠĆE PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA U POLITIČKOM ŽIVOTU, ZASTUPLJENOST PREDSTAVNIKA NACIONALNIH MANJINA U NARODNOJ SKUPŠTINI I SRAZMERNU ZASTUPLJENOST NACIONALNIH MANJINA U SKUPŠTINAMA AUTONOMNIH POKRAJINA I JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE, U SKLADU SA ZAKONOM.

REPUBLIKA SRBIJA ĆE PREDUZETI ODGOVARAJUĆE MERE RADI UNAPREĐENJA EKONOMSKOG POLOŽAJA NERAZVIJENIH PODRUČJA NA KOJIMA TRADICIONALNO ŽIVE PRIPADNICI NACIONALNIH MANJINA.

Sloboda nacionalnog opredeljenja i izražavanja

Član 5.

~~U skladu sa Ustavom Savezne Republike Jugoslavije proklamovanom slobodom nacionalnog opredeljivanja i izražavanja nacionalne pripadnosti, niko ne sme pretrpeti štetu zbog svog opredeljenja ili izražavanja svoje nacionalne pripadnosti ili zbog uzdržavanja od takvog činjenja.~~

U SKLADU SA USTAVOM REPUBLIKE SRBIJE ZAJEMČENOM SLOBODOM IZRAŽAVANJA NACIONALNE PRIPADNOSTI, NIKO NE SME

PRETRPETI ŠTETU ZBOG IZRAŽAVANJA SVOJE NACIONALNE PRIPADNOSTI ILI ZBOG UZDRŽAVANJA OD TAKVOG ČINJENJA.

Zabranjena je svaka registracija pripadnika nacionalnih manjina koja ih protivno njihovoj volji obavezuje da se izjasne o svojoj nacionalnoj pripadnosti.

PRIPADNICI NACIONALNIH MANJINA KOJI TO ŽELE IMAJU PRAVO DA SE PODACI O NJIHOVOJ NACIONALNOJ PRIPADNOSTI UPIŠU U SLUŽBENE EVIDENCIJE I ZBIRKE PODATAKA O LIČNOSTI, KADA JE TO PREDVIĐENO POSEBNIM ZAKONOM.

PODATAK O NACIONALNOJ PRIPADNOSTI MOŽE SE KORISTITI SAMO U SVRHU ZA KOJU JE PRIKUPLJEN I NA NAČIN PREDVIĐEN ZAKONOM KOJI UREĐUJE ZAŠTITU PODATAKA O LIČNOSTI.

Zabranjena je svaka radnja i mera nasilne asimilacije pripadnika nacionalnih manjina.

Pravo saradnje sa sunarodnicima u zemlji i u inostranstvu

Član 6.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo da slobodno zasnivaju i održavaju miroljubive odnose unutar ~~Savezne Republike Jugoslavije~~ REPUBLIKE SRBIJE i van njenih granica s licima koja zakonito borave u drugim državama, posebno sa onima sa kojima imaju zajednički etnički, kulturni, jezički i verski identitet ili zajedničko kulturno nasleđe.

~~Država može predvideti olakšice u cilju ostvarivanja prava iz stava 1. ovog člana.~~

U CILJU OSTVARIVANJA PRAVA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MOGU SE PROPISATI POSEBNE OLAKŠICE.

Obaveze poštovanja ustavnog poretka, načela međunarodnog prava i javnog morala

Član 7.

~~Zabranjena je zloupotreba prava koja su predviđena ovim zakonom koja je usmerena na nasilno rušenje ustavnog poretka, narušavanje teritorijalne celokupnosti Savezne Republike Jugoslavije ili republike članice, kršenje zajamčenih sloboda i prava čoveka i građanina i izazivanje nacionalne, rasne i verske netrpeljivosti i mržnje.~~

ZABRANJENA JE ZLOUPOTREBA PRAVA KOJA SU PREDVIĐENA OVIM ZAKONOM KOJA JE USMERENA NA NASILNO RUŠENJE USTAVNOG PORETKA, NARUŠAVANJE TERITORIJALNE CELOKUPNOSTI REPUBLIKE SRBIJE, KRŠENJE USTAVOM ZAJAMČENIH LJUDSKIH I MANJINSKIH PRAVA I SLOBODA I IZAZIVANJE I PODSTICANJE RASNE, NACIONALNE I VERSKE MRŽNJE I NETRPELJIVOSTI.

Prava koja su predviđena ovim zakonom ~~se ne smeju~~ NE SMEJU SE koristiti radi ispunjenja ciljeva koji su suprotni načelima međunarodnog prava ili su upereni protiv javne bezbednosti, morala ili zdravlja ljudi.

Ostvarivanje prava koja su ~~garantovana~~ UREĐENA ovim zakonom ne može uticati na dužnosti i odgovornosti koje proističu iz državljanstva.

Zaštita stečenih prava

Član 8.

~~Ovim zakonom se ne menjaju niti ukidaju prava pripadnika nacionalnih manjina stečena prema propisima koji su se primenjivali do stupanja na snagu ovog~~

~~zakona, kao i na prava stečena na osnovu međunarodnih ugovora kojima je Savezna Republika Jugoslavija pristupila.~~

OVIM ZAKONOM SE NE SMANJUJE DOSTIGNUTI NIVO MANJINSKIH PRAVA ZAJEMČENENIH USTAVOM, OPŠTEPRIHVAĆENIM PRAVILIMA MEĐUNARODNOG PRAVA I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM UGOVORIMA.

Izbor i upotreba ličnog imena

Član 9.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na slobodan izbor i korišćenje ličnog imena i imena svoje dece, kao i na upisivanje ovih ličnih imena u sve javne isprave, službene evidencije i zbirke ~~ličnih podataka~~ PODATAKA O LIČNOSTI prema jeziku i pravopisu pripadnika nacionalne manjine.

Pravo iz stava 1. ovog člana ne isključuje paralelan upis imena i po srpskom pravopisu i pismu.

Službena upotreba jezika i pisma

Član 11.

Na teritoriji jedinice lokalne samouprave gde tradicionalno žive pripadnici nacionalnih manjina, njihov jezik i pismo može biti u ravnopravnoj službenoj upotrebi.

~~Jedinica lokalne samouprave će obavezno uvesti u ravnopravnu službenu upotrebu jezik i pismo nacionalne manjine ukoliko procenat pripadnika te nacionalne manjine u ukupnom broju stanovnika na njenoj teritoriji dostiže 15% prema rezultatima poslednjeg popisa stanovništva.~~

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE ĆE OBAVEZNO SVOJIM STATUTOM UVESTI U RAVNOPRAVNU SLUŽBENU UPOTREBU JEZIK I PISMO NACIONALNE MANJINE UKOLIKO PROCENAT PRIPADNIKA TE NACIONALNE MANJINE U UKUPNOM BROJU STANOVNIKA NA NJENOJ TERITORIJI DOSTIŽE 15% PREMA REZULTATIMA POSLEDNJEG POPISA STANOVNIŠTVA. JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE UVODI JEZIK I PISMO NACIONALNE MANJINE U SLUŽBENU UPOTREBU NAJKASNIJE 90 DANA OD UTVRĐIVANJA ISPUNJENOSTI ZAKONOM PROPISANIH USLOVA.

U jedinici lokalne samouprave gde je u trenutku donošenja ovog zakona jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi, isti će ostati u službenoj upotrebi.

Službena upotreba jezika nacionalnih manjina iz stava 1. ovog člana podrazumeva naročito: korišćenje jezika nacionalnih manjina u upravnom i sudskom postupku i vođenje upravnog postupka i sudskog postupka na jeziku nacionalne manjine, upotrebu jezika nacionalne manjine u komunikaciji organa sa javnim ovlašćenjima sa građanima; izdavanje javnih isprava i vođenje službenih evidencija i zbirki ~~ličnih~~ PODATAKA O LIČNOSTI i podataka na jezicima nacionalnih manjina i prihvatanje tih isprava na tim jezicima kao punovažnih, upotreba jezika na glasačkim listićima i biračkom materijalu, upotreba jezika u radu predstavničkih tela.

Na teritorijama iz stava 2. ovog člana, imena organa koji vrše javna ovlašćenja, nazivi jedinica lokalne samouprave, naseljenih mesta, trgova i ulica i drugi toponimi ispisuju se i na jeziku dotične nacionalne manjine, prema njenoj tradiciji i pravopisu.

~~Savezni zakoni i propisi se objavljuju i na jezicima nacionalnih manjina, u skladu sa posebnim propisom.~~

U NASELJENIM MESTIMA U JEDINICAMA LOKALNE SAMOUPRAVE, ČIJA JE TERITORIJA ODREĐENA U SKLADU SA ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE TERITORIJALNA ORGANIZACIJA REPUBLIKE SRBIJE, U KOJIMA PROCENAT PRIPADNIKA ODREĐENE NACIONALNE MANJINE U UKUPNOM BROJU STANOVNIKA NA TERITORIJI NASELJENOG MESTA DOSTIŽE 15% PREMA

REZULTATIMA POSLEDNJEG POPISA STANOVNIŠTVA IMENA ORGANA KOJI VRŠE JAVNA OVLAŠĆENJA, NAZIVI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE, NASELJENIH MESTA, TRGOVA I ULICA I DRUGI TOPONIMI ISPISUJU SE I NA JEZIKU DOTIČNE NACIONALNE MANJINE, PREMA NJENOJ TRADICIJI I PRAVOPISU, I U SLUČAJU DA JEZIK TE NACIONALNE MANJINE NIJE U SLUŽBENOJ UPOTREBI NA TERITORIJI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U SKLADU SA STAVOM 2. OVOG ČLANA.

SKUPŠTINA JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE UTVRDIĆE STATUTOM NASELJENA MESTA IZ STAVA 6. OVOG ČLANA IMAJUĆI U VIDU TRADICIONALNU NASELJENOST PRIPADNIKA NACIONALNE MANJINE I PRETHODNO PRIBAVLJENO MIŠLJENJE NACIONALNOG SAVETA.

Pripadnici nacionalnih manjina čiji broj u ukupnom stanovništvu ~~Savezne Republike Jugoslavije~~ REPUBLIKE SRBIJE dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva, mogu se obratiti ~~saveznim organima~~ REPUBLIČKIM ORGANIMA na svom jeziku i imaju pravo da dobiju odgovor na tom jeziku.

PRIPADNICI NACIONALNIH MANJINA ČIJI BROJ U UKUPNOM STANOVNIŠTVU REPUBLIKE SRBIJE NE DOSTIŽE 2% PREMA POSLEDNJEM POPISU STANOVNIŠTVA MOGU SE OBRATITI REPUBLIČKIM ORGANIMA NA SVOM JEZIKU I IMAJU PRAVO DA DOBIJU ODGOVOR NA TOM JEZIKU PREKO JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE U KOJOJ JE JEZIK TE NACIONALNE MANJINE U SLUŽBENOJ UPOTREBI, PRI ČEMU JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE OBEZBEĐUJE PREVOĐENJE I SNOSI TROŠKOVE PREVOĐENJA DOPISA UPUĆENOG REPUBLIČKOM ORGANU I ODGOVORA TOG ORGANA.

~~Poslanik u Saveznoj skupštini koji pripada nacionalnoj manjini čiji broj u ukupnom stanovništvu Savezne Republike Jugoslavije dostiže najmanje 2% prema poslednjem popisu stanovništva ima pravo da se obraća Saveznoj skupštini na svom jeziku, što će se bliže urediti poslovnica veća Savezne skupštine.~~

NARODNI POSLANIK KOJI PRIPADA NACIONALNOJ MANJINI ČIJI BROJ U UKUPNOM STANOVNIŠTVU REPUBLIKE SRBIJE DOSTIŽE NAJMANJE 2% PREMA POSLEDNJEM POPISU STANOVNIŠTVA IMA PRAVO DA SE OBRAĆA NARODNOJ SKUPŠTINI NA SVOM JEZIKU.

NARODNA SKUPŠTINA OBEZBEDIĆE USLOVE ZA OSTVARIVANJE PRAVA IZ STAVA 10. OVOG ČLANA I SVOJIM AKTOM BLIŽE ĆE UREDITI NAČIN OSTVARIVANJA OVOG PRAVA.

OBJAVLJIVANJE ZAKONA NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA

ČLAN 11A

MINISTARSTVO NADLEŽNO ZA OSTVARIVANJE PRAVA NACIONALNIH MANJINA (U DALJEM TEKSTU: MINISTARSTVO), OBEZBEĐUJE PREVOĐENJE I OBJAVLJUJE ZBIRKE PREČIŠĆENIH TEKSTOVA NAJZNAČAJNIJIH ZAKONA REPUBLIKE SRBIJE ČIJI SE PREDMET UREĐIVANJA U CELINI ILI NAJVEĆIM DELOM ODNOSI NA OSTVARIVANJE PRAVA NACIONALNIH MANJINA.

MINISTARSTVO JE U OBAVEZI DA ZAKONE IZ STAVA 1. OVOG ČLANA UČINI DOSTUPNIM I U ELEKTRONSKOM OBLIKU, NA SVOJOJ INTERNET STRANICI I NA PORTALU E-UPRAVE, KAO I DA SPORAZUMNO ODREĐENI BROJ ZBIRKI PREČIŠĆENIH TEKSTOVA ZAKONA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA DOSTAVI NACIONALNIM SAVETIMA NACIONALNIH MANJINA.

O OBJAVLJIVANJU ZAKONA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA MINISTARSTVO PERIODIČNO I PO POTREBI IZVEŠTAVA SAVET ZA NACIONALNE MANJINE.

IZUZETNO OD STAVA 1. OVOG ČLANA, NACIONALNI SAVET NACIONALNE MANJINE MOŽE RESORNOM MINISTARSTVU PODNETI PREDLOG, UZ OBRAZLOŽENJE DA JE TO OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA OSTVARIVANJE PRAVA I SLOBODA NACIONALNE MANJINE, DA RESORNO MINISTARSTVO OBEZBEDI PREVOĐENJE I OBJAVLJIVANJE ZBIRKE PREČIŠĆENIH TEKSTOVA ODREĐENIH ZAKONA IZ SVOG ZAKONSKOG DELOKRUGA KOJI SADRŽE ODREDBE KOJE SE ODOSE NA OSTVARIVANJE

PRAVA I SLOBODA NACIONALNIH MANJINA, ODNOSNO UREĐUJU DRUŠTVENE ODNOSI KOJI SU OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA NACIONALNE MANJINE.

U SLUČAJU DA RESORNO MINISTARSTVO PRIHVATI PREDLOG NACIONALNOG SAVETA NACIONALNE MANJINE, MINISTARSTVO JE U TOM SLUČAJU U OBAVEZI DA ZAKONE IZ STAVA 4. OVOG ČLANA UČINI DOSTUPNIM I U ELEKTRONSKOM OBLIKU, NA SVOJOJ INTERNET STRANICI I NA PORTALU E-UPRAVE, KAO I DA SPORAZUMNO ODREĐENI BROJ ZBIRKI PREČIŠĆENIH TEKSTOVA ZAKONA IZ STAVA 4. OVOG ČLANA DOSTAVI NACIONALNOM SAVETU NACIONALNE MANJINE.

PRILIKOM ODLUČIVANJA O PREDLOGU IZ STAVA 4. OVOG ČLANA POSEBNO SE VODI RAČUNA O RASPOLOŽIVOSTI PLANIRANIH BUDŽETSKIH SREDSTAVA, KAO I O TOME DA LI SE U PERIODU OD NAREDNIH GODINU DANA NAKON PODNOŠENJA PREDLOGA NACIONALNOG SAVETA NACIONALNE MANJINE PLANIRAJU IZMENE I DOPUNE ILI DONOŠENJE NOVOG ZAKONA UMETO ZAKONA ČIJE SE PREVOĐENJE ODNOSNO OBJAVLJIVANJE PREDLAŽE.

RESORNO MINISTARSTVO O POSTUPANJU IZ ST. 4. DO 6. OVOG ČLANA IZVEŠATAVA SAVET ZA NACIONALNE MANJINE.

ČLAN 11B

PROPISI AUTONOMNE POKRAJINE OBJAVLJUJU SE NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA U SKLADU SA STATUTOM I OPŠTIM AKTIMA AUTONOMNE POKRAJINE.

PROPISI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE OBJAVLJUJU SE NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA, U SKLADU SA STATUTOM I OPŠTIM AKTIMA JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE, U SKLADU SA ZAKONOM.“.

Pravo na negovanje kulture i tradicije

Član 12.

Izražavanje, čuvanje, negovanje, razvijanje, prenošenje i javno ispoljavanje nacionalne i etničke, kulturne, verske i jezičke posebnosti kao dela tradicije građana, nacionalnih manjina i njihovih pripadnika je njihovo neotuđivo individualno i kolektivno pravo.

U cilju očuvanja i razvoja nacionalne i etničke posebnosti, pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo da osnivaju posebne kulturne, umetničke i naučne ustanove, društva i udruženja u svim oblastima kulturnog i umetničkog života.

~~Ustanove, društva i udruženja iz prethodnog stava samostalni su u radu. Država će učestvovati u finansiranju tih društava i udruženja u skladu sa svojim mogućnostima.~~

USTANOVE, DRUŠTVA I UDRUŽENJA IZ STAVA 2. OVOG ČLANA SAMOSTALNI SU U RADU. REPUBLIKA, AUTONOMNE POKRAJINE I JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE MOGU UČESTVOVATI U FINANSIRANJU DRUŠTAVA I UDRUŽENJA NACIONALNIH MANJINA.

Za podsticanje i podršku ustanova, društava i udruženja iz ~~stava 5.~~ STAVA 3. ovog člana mogu se osnivati posebne fondacije.

~~Muzeji, arhivi i institucije za zaštitu spomenika kulture čiji je osnivač država, obezbediće predstavljanje i zaštitu kulturno-istorijskog nasleđa nacionalnih manjina sa svoje teritorije. Predstavnici nacionalnih saveta će učestvovati u odlučivanju o načinu predstavljanja kulturno-istorijskog nasleđa svoje zajednice.~~

MUZEJI, ARHIVI I ZAVODI ZA ZAŠTITU SPOMENIKA KULTURE ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA, AUTONOMNE POKRAJINE ILI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE OBEZBEDIĆE PREDSTAVLJANJE I ZAŠTITU KULTURNOG I

ISTORIJSKOG NASLEĐA OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA NACIONALNE MANJINE NA TERITORIJI ZA KOJU SU NADLEŽNI. U ODLUČIVANJU O NAČINU PREDSTAVLJANJA KULTURNOG I ISTORIJSKOG NASLEĐA ZA KOJE JE U SKLADU SA ODREDBAMA POSEBNOG ZAKONA UTVRĐENO DA JE OD POSEBNOG ZNAČAJA ZA NACIONALNE MANJINE UČESTVUJU I PREDSTAVNICI NJIHOVIH NACIONALNIH SAVETA.

USTANOVÉ KULTURE ČIJI JE OSNIVAČ JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE KOJA SE U SMISLU ZAKONA KOJIM SE UREĐUJE LOKALNA SAMOUPRAVA SMATRA NACIONALNO MEŠOVITOM JEDINICOM LOKALNE SAMOUPRAVE, SVOJIM PROGRAMIMA RADA OBEZBEDIĆE SADRŽAJE, MERE, AKTIVNOSTI ILI MANIFESTACIJE KOJIMA SE ČUVA I PROMOVIŠE KULTURNI IDENTITET I TRADICIJA NACIONALNIH MANJINA TRADICIONALNO NASTANJENIH NA NJENOJ TERITORIJI.

Školovanje na maternjem jeziku

Član 13.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo na vaspitanje i obrazovanje na svom jeziku, ODNOSNO GOVORU u institucijama USTANOVAMA predškolskog, osnovnog i srednjeg vaspitanja i obrazovanja.

~~Ukoliko u trenutku donošenja ovog zakona ne postoji obrazovanje na jeziku nacionalne manjine u okviru sistema javnog obrazovanja za pripadnike nacionalne manjine iz stava 1. ovog člana, država je dužna stvoriti uslove za organizovanje na jeziku nacionalne manjine, a do tog vremena obezbediti dvojezičku nastavu ili izučavanje jezika nacionalne manjine sa elementima nacionalne istorije i kulture za pripadnike nacionalnih manjina.~~

Za ostvarivanje prava iz st. 1. i 2. STAVA 1. ovog člana može se propisati određeni minimalni broj učenika, s tim da taj broj može da bude manji od minimalnog broja učenika koji je zakonom propisan za obezbeđenje odgovarajućih oblika nastave i obrazovanja.

Obrazovanje na jeziku nacionalne manjine ne isključuje obavezno učenje srpskog jezika.

Program nastave za potrebe obrazovanja iz stava 1. ovog člana, u delu koji se odnosi na nacionalni sadržaj, u značajnoj meri će sadržati teme koje se odnose na istoriju, umetnost i kulturu nacionalne manjine.

~~U izradi nastavnog plana za potrebe nastave predmeta koji izražavaju posebnost nacionalnih manjina na jeziku nacionalnih manjina, dvojezične nastave i učenja jezika nacionalnih manjina sa elementima nacionalne kulture iz stava 1. ovog člana, obavezno učestvuju nacionalni saveti nacionalne manjine.~~

NACIONALNI SAVETI NACIONALNIH MANJINA UČESTVUJU U IZRADI NASTAVNIH PROGRAMA ZA PREDMETE KOJI IZRAŽAVAJU POSEBNOST NACIONALNIH MANJINA NA JEZIKU, ODNOSNO GOVORU NACIONALNIH MANJINA, DVOJEZIČNE NASTAVE I UČENJA JEZIKA NACIONALNIH MANJINA SA ELEMENTIMA NACIONALNE KULTURE, U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA JE UREĐENO DONOŠENJE NASTAVNIH PROGRAMA ZA NACIONALNE MANJINE.

~~Plan i program rada u obrazovnim ustanovama i školama sa nastavom na srpskom jeziku, sa ciljem pospešivanja tolerancije prema nacionalnim manjinama, treba da sadrži gradivo koje sadrži saznanja o istoriji, kulturi i položaju nacionalnih manjina, te druge sadržaje koji pospešuju međusobnu toleranciju i suživot. Na teritorijama gde je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi plan i program u obrazovnim ustanovama i školama sa srpskim nastavnim jezikom treba da sadrže mogućnost učenja jezika nacionalne manjine.~~

U CILJU MEĐUSOBNE TOLERANCIJE NACIONALNIH MANJINA I VEĆINSKOG STANOVNIŠTVA I OBEZBEĐIVANJA INTERKULTRALNOSTI, REALIZUJU SE PROGRAMI NASTAVNIH I VANNASTAVNIH AKTIVNOSTI U

OSNOVNOM I SREDNJEM OBRAZOVANJU I VASPITANJU O ISTORIJI, KULTURI I POLOŽAJU NACIONALNIH MANJINA U REPUBLICI SRBIJI.

Član 14.

~~Za potrebe obrazovanja na jeziku nacionalnih manjina iz člana 13. stav 1. u okviru višeg i visokog obrazovanja obezbediće se katedre i fakulteti gde će se na jezicima nacionalnih manjina, ili dvojezično, obrazovati vaspitači, učitelji i nastavnici jezika nacionalnih manjina.~~

~~Pored višeg i visokog obrazovanja iz prethodnog stava ovog člana, fakultet će organizovati lektorat na jezicima nacionalnih manjina, gde će studenti pripadnici nacionalnih manjina moći da savladaju stručne termine i na jeziku nacionalne manjine.~~

~~Pored obaveza iz st. 1. i 2. ovog člana, država će pomagati stručno osposobljavanje i terminološko usavršavanje nastavnika za potrebe obrazovanja iz stava 1. ovog člana.~~

~~Država će pospešivati međunarodnu saradnju, sa ciljem da se omogući da pripadnici nacionalnih manjina studiraju u inostranstvu na maternjem jeziku i da se tako stečene diplome priznaju u skladu sa zakonom.~~

ZA POTREBE OBRAZOVANJA NA JEZIKU NACIONALNIH MANJINA IZ ČLANA 13. STAV 1. U OKVIRU VISOKOG OBRAZOVANJA PODRŽAĆE SE RAZVIJANJE STUDIJSKIH PROGRAMA ZA VASPITAČE I NASTAVNIKE NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA, U SKLADU SA ZAKONOM KOJI UREĐUJE VISOKO OBRAZOVANJE.

VISOKOŠKOLSKA USTANOVA MOŽE ORGANIZOVATI LEKTORAT NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA GDE STUDENTI PRIPADNICI NACIONALNIH MANJINA MOGU DA SAVLADAJU STRUČNE TERMINE I NA JEZIKU NACIONALNE MANJINE.

REPUBLIKA, POKRAJINA I JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE MOGU DA POMAŽU STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE NASTAVNIKA ZA POTREBE OBRAZOVANJA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA.

REPUBLIKA POSPEŠUJE MEĐUNARODNU SARADNJU SA CILJEM DA SE PRIPADNICIMA NACIONALNIH MANJINA OMOGUĆI DA STUDIRAJU U INOSTRANSTVU NA MATERNJEM JEZIKU I DA SE TAKO STEČENE DIPLOME PRIZNAJU U SKLADU SA ZAKONOM.

Član 15

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo da osnuju i održavaju privatne obrazovne ustanove, škole, ili univerzitet, gde će se obrazovanje organizovati na jezicima nacionalnih manjina ili dvojezično, u skladu sa zakonom.

U finansiranju obrazovanja na jezicima nacionalnih manjina mogu učestvovati i domaće i strane organizacije, fondacije i privatna lica, u skladu sa zakonom.

U FINANSIRANJU USTANOVA IZ STAVA 1. OVOG ČLANA, KAO I U OBEZBEĐIVANJU SREDSTAVA ZA VIŠI KVALITET OBRAZOVANJA I VASPITANJA NA JEZICIMA NACIONALNIH MANJINA U USTANOVAMA ČIJI JE OSNIVAČ REPUBLIKA, AUTONOMNA POKRAJINA ILI JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE MOGU DA UČESTVUJU DOMAĆE I STRANE ORGANIZACIJE, FONDACIJE I PRIVATNA LICA, U SKLADU SA ZAKONOM.

U slučaju finansijske i druge donacije iz prethodnog stava, država će obezbediti određene olakšice ili oslobađanje od dažbina.

Upotreba nacionalnih simbola

Član 16.

Pripadnici nacionalnih manjina imaju pravo izbora i upotrebe nacionalnih simbola i znamenja.

Nacionalni simbol i znamenje ne mogu biti identični sa simbolom i znamenjem druge države.

Nacionalne simbole, znamenja i praznike nacionalnih manjina predlažu nacionalni saveti. Simbole, znamenje i praznike nacionalnih manjina potvrđuje Savezni savet SAVET za nacionalne manjine.

~~Simboli i znamenja nacionalnih manjina se mogu službeno isticati tokom državnih praznika i praznika nacionalne manjine na zgradama i u prostorijama lokalnih organa i organizacija sa javnim ovlašćenjima na područjima na kojima je jezik nacionalne manjine u službenoj upotrebi.~~

SIMBOLI I ZNAMENJA NACIONALNIH MANJINA MOGU SE NAKON OBJAVLJIVANJA ODLUKE SAVETA ZA NACIONALNE MANJINE O NJIHOVOM POTVRĐIVANJU SLUŽBENO ISTICATI TOKOM DRŽAVNIH PRAZNIKA REPUBLIKE SRBIJE I POTVRĐENIH PRAZNIKA NACIONALNE MANJINE NA ZGRADAMA I U PROSTORIJAMA LOKALNIH ORGANA I ORGANIZACIJA SA JAVNIM OVLAŠĆENJIMA NA PODRUČJIMA NA KOJIMA JE JEZIK NACIONALNE MANJINE U SLUŽBENOJ UPOTREBI ODNOSNO NA NAČIN UTVRĐEN ODLUKOM O POTVRĐIVANJU SIMBOLA.

~~Uz znamenja i simbole nacionalne manjine, pri službenoj upotrebi iz stava 2. ovog člana, obavezno se ističu znamenja i simboli Savezne Republike Jugoslavije, odnosno republike članice.~~

UZ ZNAMENJA I SIMBOLE NACIONALNE MANJINE, PRILIKOM OBELEŽAVANJA DRŽAVNOG PRAZNIKA REPUBLIKE SRBIJE, OBAVEZNO SE ISTIČU DRŽAVNA ZASTAVA REPUBLIKE SRBIJE I MALI GRB REPUBLIKE SRBIJE, NA NAČIN USTANOVLJEN ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE IZGLED I UPOTREBA DRŽAVNIH SIMBOLA REPUBLIKE SRBIJE.

UZ ZNAMENJA I SIMBOLE NACIONALNE MANJINE, PRILIKOM OBELEŽAVANJA POTVRĐENOG PRAZNIKA NACIONALNE MANJINE, OBAVEZNO SE ISTIČU NARODNA ZASTAVA REPUBLIKE SRBIJE I MALI GRB REPUBLIKE SRBIJE, NA NAČIN USTANOVLJEN ZAKONOM KOJIM SE UREĐUJE IZGLED I UPOTREBA DRŽAVNIH SIMBOLA REPUBLIKE SRBIJE.

NA ULAZU U SLUŽBENE PROSTORIJE NACIONALNOG SAVETA MOGU SE, NA PRIGODAN NAČIN, TOKOM ČITAVE GODINE, ISTICATI SIMBOLI NACIONALNE MANJINE UZ ISTICANJE DRŽAVNIH SIMBOLA REPUBLIKE SRBIJE.

Savezni savet SAVET za nacionalne manjine

Član 18.

~~U cilju očuvanja, unapređenja i zaštite nacionalnih, etničkih, verskih, jezičkih i kulturnih posebnosti pripadnika nacionalnih manjina i u cilju ostvarivanja njihovih prava, Savezna vlada Savezne Republike Jugoslavije će osnovati Savezni savet za nacionalne manjine (u daljem tekstu: Savet).~~

~~Sastav i nadležnosti Saveta će utvrditi Savezna vlada.~~

~~Predstavnici nacionalnih saveta nacionalnih manjina će biti članovi Saveta.~~

U CILJU OČUVANJA, UNAPREĐENJA I ZAŠTITE NACIONALNIH, ETNIČKIH, VERSKIH, JEZIČKIH I KULTURNIH POSEBNOSTI PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA I U CILJU OSTVARIVANJA NJIHOVIH PRAVA, VLADA OBRAZUJE SAVET ZA NACIONALNE MANJINE (U DALJEM TEKSTU: SAVET), KAO STALNO RADNO TELO VLADE.

ZADACI SAVETA SU DA: PRATI I RAZMATRA STANJE OSTVARIVANJA PRAVA NACIONALNIH MANJINA I STANJE MEĐUNACIONALNIH ODNOSA U

REPUBLICI SRBIJI; PREDLAŽE MERE ZA UNAPREĐENJE PUNE I DELOTVORNE RAVNOPRAVNOSTI PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA; PRATI OSTVARIVANJE SARADNJE NACIONALNIH MANJINA SA DRŽAVNIM ORGANIMA, KAO I SA ORGANIMA AUTONOMNE POKRAJINE I JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE; RAZMATRA USLOVE ZA RAD NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA I PREDLAŽE MERE U TOJ OBLASTI; PRATI OSTVARIVANJE MEĐUNARODNIH OBAVEZA REPUBLIKE SRBIJE U OBLASTI OSTVARIVANJA PRAVA PRIPADNIKA NACIONALNIH MANJINA; RAZMATRA MEĐUNARODNE SPORAZUME KOJI SE ODNOSU NA POLOŽAJ NACIONALNIH MANJINA I ZAŠTITU NJIHOVIH PRAVA U POSTUPKU NJIHOVOG ZAKLJUČIVANJA; RAZMATRA NACRTE ZAKONA I DRUGIH PROPISA OD ZNAČAJA ZA OSTVARIVANJE PRAVA NACIONALNIH MANJINA I O TOME DAJE MIŠLJENJE VLADI I POTVRĐUJE SIMBOLE, ZNAMENJA I PRAZNIKE NACIONALNIH MANJINA, NA PREDLOG NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA.

ČLANOVI SAVETA SU RUKOVODIOCI ORGANA DRŽAVNE UPRAVE I SLUŽBI VLADE U ČIJI DELOKRUG SPADAJU PITANJA OD ZNAČAJA ZA POLOŽAJ NACIONALNIH MANJINA, KAO I PREDSEDNICI NACIONALNIH SAVETA NACIONALNIH MANJINA.

VLADA SVOJIM REŠENJEM IMENUJE ČLANOVE SAVETA I ODREĐUJE ORGAN DRŽAVNE UPRAVE, ODNOSNO SLUŽBU VLADE ZADUŽENU DA PRUŽA STRUČNU I ADMINISTRATIVNO-TEHNIČKU PODRŠKU RADU SAVETA.

Nacionalni saveti nacionalnih manjina

Član 19.

~~Pripadnici nacionalnih manjina mogu izabrati nacionalne savete (u daljem tekstu: savet) radi ostvarivanja prava na samoupravu u oblasti upotrebe jezika i pisma, obrazovanja, informisanja i kulture.~~

~~Savet je pravno lice.~~

~~Savet ima najmanje 15 a najviše 35 članova, u zavisnosti od ukupnog broja pripadnika nacionalne manjine, koji se biraju na period od četiri godine.~~

~~Savet donosi svoj statut i budžet u skladu sa Ustavom i zakonom.~~

~~Savet se finansira iz budžeta i donacija.~~

~~Registar izabranih saveta vodi nadležni savezni organ.~~

~~Savet predstavlja nacionalnu manjinu u oblasti službene upotrebe jezika, obrazovanja, informisanja na jeziku nacionalne manjine i kulture, učestvuje u procesu odlučivanja ili odlučuje o pitanjima iz tih oblasti i osniva ustanove iz ovih oblasti.~~

~~Organi države, teritorijalne autonomije ili jedinice lokalne samouprave, prilikom odlučivanja o pitanjima iz stava 7. ovog člana, zatražiće mišljenje saveta.~~

~~Savet se može obratiti organima vlasti iz stava 8. ovog člana u vezi sa svim pitanjima koja utiču na prava i položaj nacionalne manjine.~~

~~Deo ovlašćenja iz oblasti pomenutih u stavu 7. ovog člana može se poveriti savetima, a država će obezbediti finansijska sredstva potrebna za vršenje ovih nadležnosti.~~

~~Pri utvrđivanju obima i vrste ovlašćenja iz stava 10. ovog člana vodi se računa i o zahtevu nacionalnog saveta.~~

~~Saveti će se formirati na principima dobrovoljnosti, izbornosti, proporcionalnosti i demokratičnosti.~~

~~Izborna pravila o izboru nacionalnih saveta će se regulisati zakonom.~~

RADI OSTVARIVANJA USTAVOM ZAJAMČENOG PRAVA NA SAMOUPRAVU U KULTURI, OBRAZOVANJU, OBAVEŠTAVANJU I SLUŽBENOJ UPOTREBI JEZIKA I PISMA, PRIPADNICI NACIONALNIH MANJINA MOGU IZABRATI NACIONALNE SAVETE.

NACIONALNI SAVET PREDSTAVLJA NACIONALNU MANJINU U KULTURI, OBRAZOVANJU, OBAVEŠTAVANJU I SLUŽBENOJ UPOTREBI JEZIKA I PISMA,

UČESTVUJE U PROCESU ODLUČIVANJA ILI ODLUČUJE O POJEDINIM PITANJIMA IZ OVIH OBLASTI I OSNIVA USTANOVE IZ OVIH OBLASTI.

NACIONALNI SAVET JE PRAVNO LICE.

NACIONALNI SAVETI FORMIRA SE NA PRINCIPIMA DOBROVOLJNOSTI, IZBORNOSTI, PROPORCIONALNOSTI I DEMOKRATIČNOSTI.

OVLAŠĆENJA, POSTUPAK IZBORA, FINANSIRANJE I DRUGA PITANJA OD ZNAČAJA ZA RAD NACIONALNIH SAVETA UREĐUJE SE POSEBNIM ZAKONOM.

Savezni BUDŽETSKI fond za nacionalne manjine

Član 20.

~~Osniva se Savezni fond za podsticanje društvenog, ekonomskog, kulturnog i opšteg razvoja nacionalnih manjina (u daljem tekstu: Fond).~~

~~Fond će učestvovati u finansiranju aktivnosti i projekata iz budžetskih sredstava vezanih za poboljšanje položaja i razvijanje kulturnog stvaralaštva nacionalnih manjina.~~

~~Savezna vlada će doneti bliže propise kojima će utvrditi sastav i delatnost Fonda.~~

FINANSIRANJE PROGRAMA I PROJEKATA U OBLASTI KUTURE, OBRAZOVANJA, OBAVEŠTAVANJA I SLUŽBENE UPOTREBE JEZIKA I PISMA NACIONALNIH MANJINA SREDSTVIMA IZ BUDŽETSKOG FONDA ZA NACIONALNE MANJINE UREĐUJE SE POSEBNIM ZAKONOM.

Učestvovanje u javnom životu i ravnopravnost pri zapošljavanju u javnoj službi

Član 21.

~~Prilikom zapošljavanja u javnim službama, uključujući policiju, vodi se računa o nacionalnom sastavu stanovništva, odgovarajućoj zastupljenosti i o poznavanju jezika koji se govori na području organa ili službe.~~

„DEO ŠESTI

KAZNENE ODREDBE

ČLAN 22A

NOVČANOM KAZNOM OD 50.000 DO 100.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ ODGOVORNO LICE U ORGANU, ODNOSNO ORGANIZACIJI KOJA VRŠI JAVNA OVLAŠĆENJA AKO NAZIV ORGANA ODNOSNO ORGANIZACIJE ISPIŠE SUPROTNO ODREDBAMA ČLANA 11. ST. 5. I 6. OVOG ZAKONA.

NOVČANOM KAZNOM OD 200.000 DO 1.500.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PRIVREDNI PRESTUP ORGANIZACIJA OVLAŠĆENA ZA POSTAVLJANJE SAOBRAĆAJNIH ZNAKOVA I NAZIVA MESTA KOJA POSTUPI SUPROTNO ČLANU 11. ST. 5. I 6. OVOG ZAKONA.

ZA PRIVREDNI PRESTUP IZ STAVA 2. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U ORGANIZACIJI IZ STAVA 2. OVOG ČLANA NOVČANOM KAZNOM OD 50.000 DO 100.000 DINARA.

ČLAN 22B

NOVČANOM KAZNOM OD 500.000 DO 2.000.000 DINARA KAZNIĆE SE PRAVNO LICE KOJE:

1) KAO SIMBOL I ZNAMENJE NACIONALNE MANJINE, SLUŽBENO, ODNOSNO JAVNO PREDSTAVLJA, ISTIČE ILI KORISTI SIMBOLE I ZNAMENJA DRUGE DRŽAVE;

2) ZA PRAZNIK NACIONALNE MANJINE SLUŽBENO, ODNOSNO JAVNO KORISTI NAZIV PRAZNIKA KOJI NIJE POTVRĐEN OD STRANE SAVETA ZA NACIONALNE MANJINE I OBJAVLJEN U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

ZA PREKRŠAJ IZ STAVA 1. OVOG ČLANA KAZNIĆE SE I ODGOVORNO LICE U PRAVNOM LICU NOVČANOM KAZNOM OD 50.000 DO 150.000 DINARA.

ČLAN 22V

NOVČANOM KAZNOM OD 50.000 DO 150.000 DINARA KAZNIĆE SE ZA PREKRŠAJ ODGOVORNO LICE U ORGANU JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE, ORGANIZACIJI KOJA VRŠI JAVNA OVLAŠĆENJA ČIJI JE OSNIVAČ JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE, ODNOSNO PRAVNOM LICU AKO:

1) SU SIMBOLI I ZNAMENJA NACIONALNE MANJINE ISTAKNUTI PROTIVNO ODREDBAMA ČLANU 16. STAV 4. OVOG ZAKONA;

2) UZ ZNAMENJA I SIMBOLE NACIONALNE MANJINE PRI SLUŽBENOJ UPOTREBI IZ ČLANA 16. STAV 4. OVOG ZAKONA NISU ISTAKNUTA I ZNAMENJA I SIMBOLI REPUBLIKE SRBIJE, U SKLADU SA ČLANOM 16. ST. 5. I 6. OVOG ZAKONA.“

Sudska i ustavnosudska zaštita prava

Član 23.

~~U cilju zaštite svojih prava, pripadnici nacionalnih manjina i nacionalni saveti nacionalnih manjina mogu podneti tužbu za naknadu štete nadležnom sudu.~~

~~U skladu sa odredbama Zakona o Saveznom ustavnom sudu, Savezno ministarstvo nacionalnih i etničkih zajednica i nacionalni saveti nacionalnih manjina će biti ovlašćeni da ulože ustavnu žalbu Saveznom ustavnom sudu u slučaju da procene da je došlo do povrede ustavnih prava i sloboda pripadnika nacionalne manjine, ili u slučaju da im se obrati pripadnik nacionalne manjine koji smatra da je povređen u svojim ustavnim pravima i slobodama.~~

IZJAVA O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač propisa: Vlada

Obrađivač: Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave

2. Naziv propisa

Predlog zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionanih manjina

Draft Law amending the Law on the Protection of Rights and Freedoms of National Minorities

3. Usklađenost propisa sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum)

a) **Odredba Sporazuma koja se odnose na normativnu saržinu propisa**

b) **Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma**

v) **Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma**

g) **Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma**

d) **Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije**

Predlog zakona nije predmet usklađivanja sa odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, Republike Srbije sa druge strane, niti je predviđen Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije

a) **Navođenje primarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima**

b) **Navođenje sekundarnih izvora prava EU i usklađenost sa njima**

v) **Navođenje ostalih izvora prava EU i usklađenost sa njima**

g) **Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost**

d) **Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije**

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti

propisa. Tabele usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Ne postoje odgovarajući propisi sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

/

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Da, propis je preveden na engleski jezik.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Da.

Nakon sprovedene TAIEX ekspertske misije Evropske komisije, u priodu od 31. jula do 3. avgusta 2017. godine, Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave dostavljena je ekspertska analiza na tekst Predloga zakona o izmenama i dopunama Zakona o zaštiti prava i sloboda nacionalnih manjina. Tekst Predloga zakona usaglašen je sa preporukama datim u ekspertskoj analizi ovog predloga.